

**Силабус навчальної дисципліни
«ЛАНДШАФТНА ЕКОЛОГІЯ»**

Галузь знань: 10 Природничі науки
Спеціальність: 101 Екологія
Освітня програма: Екологія
Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
Курс: 2
Семестр: 3

Факультет	Природничо-географічний
Кафедра	Хімії, екології та методики їх навчання
Викладач(-і)	ПІБ: Вітенко Володимир Анатолійович Посада: доцент кафедри хімії, екології та методики їх навчання E-mail: uman.vitenko@ukr.net
Лінк на освітній контент дисципліни	https://moodle.dls.udpu.edu.ua
Статус дисципліни	Навчальна дисципліна обов'язкового компонента
Загальний обсяг дисципліни: кредити ЄКТС / години	5/150
Обсяг дисципліни (години) та види занять	Денна форма: лекції (24 год.), лабораторні (36 год.), самостійна робота (90 год.)
Політика дисципліни	<p>Академічна доброчесність. Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є необхідною умовою освітнього процесу, базується на недопущенні практик списування, плагіату, фабрикації. Академічна доброчесність регламентується Кодексом академічної доброчесності Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Документи стосовно академічної доброчесності (про запобігання та виявлення академічного плагіату, про курсові роботи, етичний кодекс здобувачів вищої освіти тощо) наведені на сторінці ДОКУМЕНТИ та ЯКІСТЬ ОСВІТИ сайту УДПУ: https://udpu.edu.ua/.</p> <p>Відвідування занять. Здобувачу вищої освіти не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. Якщо є довідка про хворобу чи іншу поважну причину, то здобувачу вищої освіти не потрібно відпрацьовувати пропущене заняття. Здобувач вищої освіти має право оформити індивідуальний графік навчання. При об'єктивних причинах пропуску занять, здобувачі вищої освіти можуть самостійно вивчити пропущений матеріал на платформі MOODLE: https://dls.udpu.edu.ua/. Здобувачі на заняттях можуть використовувати мобільні телефони та ноутбуки.</p> <p>Креативна ініціатива здобувача вищої освіти. Здобувач вищої освіти має можливість за власної ініціативи самостійно підготувати доповідь відповідно до тем робочої програми: лекційних, лабораторних занять на основі пошуку та огляду наукових публікацій за заданою тематикою дисципліни, або поглибленому опрацюванні окремих лекційних тем, або дотичних тем; самостійно вибирати тему доповіді використовуючи літературний фонд наукової бібліотеки університету, Інтернет мережі з творчою обробкою отриманої інформації.</p>
Що будемо вивчати?	<p>Соціально-економічні передумови виникнення ландшафтознавства. Сутності класичного і сучасного ландшафтознавства. Методики, проблеми та перспективи геоекологічних досліджень. Спеціальні методи (кількісні) обробки та аналізу ландшафтно-екологічних матеріалів. Морфологічну структуру ландшафтних екосистем. Основні природні компоненти; обіг речовин та енергії у ландшафтних системах. Динаміку ландшафтів. Класи геохімічних ландшафтів лісової, лісостепової та степової зон України, а також гірських Карпат та Криму. Антропогенні зміни геоекологічного простору і його складові. Основні властивості геосистем. Полігеокомпонентні природні системи. Роль природних компонентів в гармонізації геосистем, їх еволюційного розвитку Спеціальні методи (кількісні) обробки та аналізу ландшафтно-екологічних матеріалів Ландшафтні екосистеми своєї місцевості.</p>

Чому це треба вивчати?	Формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань щодо сутності класичного і сучасного ландшафтознавства, вивчення проблем та перспектив геоекологічних досліджень; набуття практичних вмінь і навичок для застосування сучасних методик і технологій з ландшафтно-екологічних досліджень.
Яких результатів можна досягнути?	Виявляти фактори, що визначають формування ландшафтно-біологічного різноманіття. Вибирати оптимальну стратегію проведення громадських слухань щодо проблем та формування територій природно-заповідного фонду та екологічної мережі. Демонструвати навички впровадження природоохоронних заходів та проектів.
Як можна використати набуті знання та уміння?	Здатність обґрунтовувати необхідність та розробляти заходи, спрямовані на збереження ландшафтно-біологічного різноманіття та формування екологічної мережі.
Зміст дисципліни	Предмет, структура, завдання курсу. Поняття геосистеми, природно-територіального комплексу, ландшафту. Основні властивості геосистем. Періоди в історії ландшафтознавства. Класичне ландшафтознавство та сучасні "школи". Обґрунтування ландшафтного підходу до вивчення полігеокомпонентних природних систем. Функціонування та динаміка ландшафтів. Ландшафти України. Фізико-географічне районування. України: класифікація, чинники формування, характерні риси. Сільськогосподарські ландшафти. Агроєкосистеми, їх таксономія. Агрландшафтні дослідження. Ландшафтна організація промислових об'єктів. Класифікація антропогенних ландшафтів. Техногенні зміни ландшафтів. Водні, лісові антропогенні та рекреаційні ландшафти. Ландшафтне планування та ландшафтно-екологічний аналіз. Основні питання перед проектних архітектурно-ландшафтних досліджень. Загальні питання композиції відкритих просторів.
Обов'язкові завдання	Вивчення морфологічної структури ландшафтних екосистем, їх основних природних компонентів; ознайомлення із функціонально-динамічними аспектами ландшафтно-екології, обігом речовин та енергії у ландшафтних системах; формування уявлень про стійкість та динаміку ландшафтів; ознайомлення з антропогенними змінами геоекологічного простору і його складових.
Міждисциплінарні зв'язки	Агроєкологія, заповідна справа.
Інформаційне забезпечення (з репозитарію, фонду бібліотеки УДПУ та ін.)	1. Гродзинський М. Д. Стійкість геосистем до антропогенних навантажень. К.: Ліцей, 1995. 233 с. 2. Гродзинський М.Д. Основи ландшафтно-екології: Підручник. К.: Либідь, 1993. 224 с. 3. Гуцуляк В.М. Ландшафтна екологія: Геохімічний аспект: Навчальний посібник. Видавництво "Наші книги", 2010. 312 с. 4. Гуцуляк В.М. Ландшафтно-геохімічна екологія. Чернівці: Рута, 2001. 248с.
Поточний контроль	Виконання завдань семінарських (лабораторних) занять, тестування.
Підсумковий контроль	Залік.

Розробник

Володимир ВІТЕНКО